

7. Sep. 1845

FACTS

Date:

7. Sep. 1845

Page number:

Dagbog F, side 91-97

TRANSCRIPTION

Søndag 7 Sept 45. Rom

Nei, jeg troer det er et forgjæves Haab: at jeg kan nogensinde komme i et saa- •92• dant Forhold igjen til Jerichau¹, som jeg tidligere har staaet. Han forlanger bestandig Retfærdighed og Frihed, og fordømmer paa det Haardeste enhver Synd imod disse, og dog bemærker han ikke det Tyranni han udøver mod sine Nærmeste. Saadanne føler jeg mig her bestandig mistænkt for slavisk Underkastelse, Feighed, Mangel paa sund Sands og Dømmekraft og alverdens Fordomme, kort alt det, han antager og ligefrem daglig siger at være Særkjende for de Danske, og vel helst for een, der saa bestemt erklærer sig for dansk som jeg. Det nytter Intet, at jeg ytrer mig derimod, eller fremfører Ting, som indirecte kunne modsige dette. Meget mere maa jeg vogte mig derfor, saa jeg virkelig hellere siger Ting, som jeg er i Uvished om jeg skal rakkes ned for, end jeg fremfører Noget, der ifølge hans Anskuelse maa være rigtigt, – thi i sidste Tilfælde er jeg ganske •93• vis paa at blive gjort ligefrem til Løgner, blot fordi jeg er fra Danmark, hvor han troer det er umuligt at gjøre visse Erfaringer. I hans Selskab, hvor man dog skulde vente Frihed, befinder jeg mig derfor altid som jeg var til Examen, og da han reent sætter til Side som en Umulighed, at jeg kan see Mangler ved og have følt mig opfordret til imellem at opponere imod mine Venner og Raadgivere hjemme, saa staaer jeg absolut for ham i det ækleste servileste Lys. At en Kunstner kan leve reent udenfor alle Intriger og den politiske Verden lader til at være ham en aldeles ufattelig Tanke. – Dersom jeg blot snart fik Penge hjemmefra, da troer jeg at jeg flyttede fra disse Mennesker, af hvem, og fornemmelig af Adolf, jeg havde ventet mig saa Meget, men som kun hidtil gav mig legemlig Hjælp, •94• den jeg var saa haardt trængende til. Men hvad jeg mere endnu skulde have takket dem for, det gav de mig ikke. Saaledes gaaer jeg her som den dummeste, fordomsfuldeste Autoritetsdukke, og staaer ikke i nogetsomhelst aandeligt venskabeligt Forhold, hvad her, hvor saa Meget kan læres vilde været mig af stor Vigtighed. De har den Tro om mig, at jeg vil vogte mig for ethvert Indtryk af fremmed, især tydsck Kunst; Vor Herre maa vide, hvad jeg da er reist ud for? Men her kommer det Syndige, synes mig i deres Opførsel mod mig. Jeg har nemlig sagt: at jeg i flere Aar hverken har gjort de Fremskridt som Kunstner, eller følt mig saa lykkelig i mine øvrige Forhold, som jeg kunde ønske, og derfor reiste jeg bort, i det Haab at fremmed Natur og Kunst atter skulde bringe Livet tilbage i mig. Havde nu ikke dette været Tilfældet, •95• havde jeg kunnet male med Lyst og Dygtighed, havde jeg ikke følt mig mismodig og tit ulykkelig – da skulde jeg aldrig søgt Reiseunderstøttelse. Men nu at betragte min Reise som en Adspredelsestour, en Fomøielserreise, det er Uret, da jeg aldrig vilde kunne forsvare en saadan Benyttelse af Stipendiet. Dog, det maa Fremtiden vise, hvad Gavn jeg har forstaaet at drage af Reisen, og altsaa, hvor vidt jeg har misbrugt Landets Penge eller ei. Men

hvor der er en Lyst til at vælte en saadan Beskyldning paa mig, der vil vanskelig kunne trives noget, som kan ligne Venskab og Velvillie. Dertil kommer: at jeg har maattet høre, at Høyen har protegeret mig, hvorved jeg beskyldes for et Creatur, der Intet fortjener for sin egen Skyld og han for at have været uretfærdig; det maa være saa, ●96● eller[s] kan der ikke være Tale om "Protection". Boesen og Carmiencke² fik Reisepenge tilligemed mig, og Meelby³, Liebert⁴, Dreier⁵ og Plum⁶, jeg kan ikke tænke mig flere i Øieblikket, maa vel være de Forurettede. Det er maaske anmassende, men, om jeg aldrig skal gjøre et Strøg mere med Penselen, saa troer jeg, at en upartisk Dommer vil sætte mine [overstreget: tidligere] hidtil udførte Arbejder saa høit, at jeg idetmindste ikke skal skamme mig for nogen af de Nævnte, som om jeg ved Uret var foretrukket dem. Dreier og Meelby gjør det mig mest ondt for. Dreiers Arbejder har jeg altid holdt saa meget af, og Meelby har vistnok et saa stort Talent, at man maa undres over, at Stipendiet blev ham nægtet. Men, om Andre har lidt Uret, har jeg dog derfor ikke gjort Uret. – Nei, bort igjen! det er mit høieste Ønske, naar jeg ●97● har seet i Vinter paa Roms mange Kunstværker; da bort igjen til de Mennesker, blandt hvilke, der maaske er Partiaand, men hvor der ogsaa er Hjertelighed, hvad jeg her savner saameget mere, som det var rimeligt at finde den, hvor faa Landsmænd leve afsondrede, og som det var, hvad jeg meest behøvede.

¹ Billedhuggeren Jens Adolf Jerichau (1816-1883).

² De to andre stipendiemodtagere var landskabsmalerne August Wilhelm Boesen (1812-1857) og Johann Hermann Carmiencke (1810-1867).

³ Maleren Anton Melbye (1818-1875).

⁴ Maleren Georg Emil Libert (1820-1908).

⁵ Landskabsmaler Dankvart Dreyer (1816-1852).

⁶ Maleren Poul August Plum (1815-1876).

at Oliejernen har holdt sig langt
bedre end Frescofarverne, saa at
Raphaels Stancer og Løse kan
saa at sige slet ikke nyde; men
henset til flere Billeder i Olie desmere.
de ere ikke skrinelige! Foruden dem
har allerede Caravaggio, Titiän,
Perugino og flere; heri gaa slægt
mig. Og da jeg sidst havde seet
mig med og træt paa disse Løse,
var det en ordentlig klude at
gaa ned til Antikverne, Statuer
have for mig ikke det anstrengen
se ved Nydelser som Malerier.
Men her er jeg endnu næsten blød
mig; det skal blive bedre, haaber
jeg, inden jeg forlader Rom.

Søndag 7 Sept 45. Rom.

Her, jeg troer, det er at forgydes klæb:
at jeg kan nagesinde komme i Aase.

Saaet Forhold i jeres Tilfælde, som
 i tidligere har staaet. Men forlanger
 bestandig Retfærdighed og Frihed, og for
 somme paa det blandede enkle
 Lyd ind i disse, og dog bemærker
 man ikke det Tyranni man indfører med
 sine Nærmeste. Saaledes føler j
 mig her bestandig mistænkt for slavisk
 Underskætsel, Feighed, Mangel paa sind
 Lands og Dømmekraft og alverdens
 Fordomme, kort alt det, man antager
 og ligesom daglig siger at være Læ-
 kjende for de Danske, og vel helst for
 en, der saa bestemt erklærer sig for dansk
 som j. Det nytter intet, at j igrav mig
 berømmet, eller fremfører Ting, som
 indirecte kunne medføre dette. Måske
 mere man j sagt mig derfor, saa
 j risikelig hellere siger Ting, som j
 er i Uenshed om j skal rækkes med
 for, end j fremfører Noget, der iføl-
 ge hans Ansættelse som være rigtig.
 Thi i sidste Tilfælde er j ganske

vi paa at blive gjort lige frem til
Ligner, blot fordi vi er fra Dan-
mark, hvor man troer det er men-
ligt at gjøre sine Erfaringer. I
hans Selskab, hvor man dog skal
paa rent Frihed, befinder vi mig
desuden altid som vi naar til Gamen,
og da han rent sætter til S. S. som
en Menighed, at vi har ogsaa Mang-
der ved og vi have følt mig op-
ført til imellem at opføre ind
sine Venner og Naad givere hjemme,
saa staa vi absolut for ham i det
dekleste og videste Lys. Et en Køn-
ner kan leve rent indenfor alle
Indtægter og den politiske Verden
ledes til at mere ham en alder i
fatteligt Tanke. — Derom vi blot ma-
ske Penge hjemme fra, da troer vi at
vi flyttede fra sine Menninger, af
hvem, og formentlig af Adelf, vi har.
Da rentet mig saa meget, men som
hans bidrag har mig regelmæssigt Hjælp,

Som j' var saa haardt traengende til.
 Men hvad j' mere end min skulde have
 takket dem for, det gav de mig ikke.
 Saaledes gaaer j' her som den dimesmost,
 ferdensfuldeste Autoritets Dinkke,
 staaer ikke i noget omhelst aend. lig
 menneskeligt Forhold, hvad her, hvor
 saa Meget kan laeres vilde været
 mig af stor Vigtighed. De have saa
 Tro om mig, at j' vil søgte mig for
 ethvert Indtryk af fremmed, især
 tysk Kunst; Der kunne man vide,
 hvad j' da er reist ind for? Men her
 kom mere det Sjendsige, synes mig
 i deres Opførsel mod mig. J' har
 nemlig sagt: at j' i flere Aar har
 her har gjort d. Fremmedt som
 Kunstner, eller følt mig saa lykkelig
 i mine gamle Forhold, som j' kunde
 ønske, og derfor reiste j' hert, i det
 Haab at fremmed Natur og Kunst ogsaa
 skulde bringe Ligt tilbage i mig.
 Maade man ikke dette været Tilfældet,

hand. j kundnet male med dygt
 Dygtighed, hand. j ikke følt mig mis-
 modig og tit uligkelig - da skulde
 j aldrig søgt Nærmærksomhed.
 Men nu at betragte min Nærmærksom-
 hed, det er klart, da j aldrig vilde
 kunne forsvare en saadan Benyttelse
 af Skæpsel. Jeg, det maa faa tiden
 vise, hvad Jævn j har forstået at
 sige af Nærmærksomhed, og alt, hvad, hvor vil
 j have misbrøgt Landets Penge eller
 ei. Men hvor der er en Lyd til at
 sætte en saadan Beskyldning paa
 mig, der vil ganske kende tri-
 ves meget, som har ligesom Venkab
 og Velvære. Dertil kommer: at j
 har maattet høre, at Fløjten har pro-
 tegret mig, hvorved j beskyldes for
 et Kreatur, der Intet fortjener for
 sin egen Skyld og har for at have
 været uretferdig; det man vel se,

eller kan der ikke være Tale om
"Protection": Buesen y. Laarm. inde
fide Nisepenge tillige med mig, y
Muelby, Licheit, Dreier y Plann, y
kan ikke tænke mig flere: Gidselklat,
maa vel være de Fornættede. Det er
maaskee anmaasende; men, om j
aldrig skal gjøre et Stog mere med
Penselen, saa traer j, at en i partisk
Dommees vil sette mine ~~hellige~~
hidsel og fide Arbeider saa høit, at
j vil mindste ikke skal skamme
mig for nogen af d. Navnte, som om
j ved det var foretrukket dem.
Dreier y Muelby gjør det mig mest
ondt for. Dreiers Arbeider har j altid
holdt for meget af, y Muelby har
vistnok et saa stort Talent, at man
maa indsees over, at Skjændet
blev ham nægtet. Men, om Andre
har lidt Mæt, har j dog derfor ikke
gjort Mæt. — *Min, høit i j.*
Det er om det høieste Snøke, naar j

hav set i Vinter paa Romo mange
Kunstværker; da her i jens til de
Mennesker, blandt hvilke, der er
seer en Particand, men her der
ogsaa er Hjertelighed, hvad j her sa
men saameget mere, som det var crime
ligt af at finde den, her for Lands
mand her afsender, og som det
var, hvad j mest behøvede.

Rom 26 Sept 45.

Jeg har tro: at det først er færdi med
Jenshans g. d. i det mindste her i
hvert enkelte Berøringspunkt i de senere
Dage, og det var som et svagt Solykint
paa en kold, grå Dag. —

At være i Italien ganske inden Hjertelij
heds enest. var j altså Hjerteligt, og sa
meget indenfor Regelen, at man var istand
til at nægte j hænd. været her. Lad mig
se grå her herette, hvad j har oplevet af
den Slags, saameget mere, som j vist
længt skal glemme disse Minde, der
er i denne forfrosne Tid indspræget i